

Προβλέψεις για την οικονομική δραστηριότητα τομέων της κυπριακής οικονομίας

Νικολέττα Πασιουρτίδου, Χρίστος Παπαμιχαήλ, Χαράλαμπος Καραγιαννάκης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στόχος του δοκιμίου είναι η εφαρμογή δυναμικών μοντέλων μίας εξίσωσης, σε συνδυασμό με πληροφορίες από μια εκτεταμένη βάση δεδομένων, για την κατασκευή βραχυπρόθεσμων προβλέψεων του ρυθμού μεταβολής της οικονομικής δραστηριότητας σε τομείς της κυπριακής οικονομίας. Συγκεκριμένα, κατασκευάζονται προβλέψεις για τον ρυθμό μεταβολής της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (σε σταθερές τιμές) και των εισαγωγικών δασμών και ΦΠΑ, δηλαδή για όλες τις συνιστώσες του ΑΕΠ, από την πλευρά της προσφοράς, όπως παρουσιάζονται στους τριμηνιαίους εθνικούς λογαριασμούς. Η πληροφόρηση που περιέχεται στον μεγάλο αριθμό δεικτών που χρησιμοποιούνται, συνοψίζεται με τη χρήση οικονομετρικών τεχνικών όπως οι κοινοί παράγοντες και οι συνδυασμοί προβλέψεων. Η εκτίμηση των τομεακών προβλέψεων λαμβάνει υπόψη την ισότητα μεταξύ του ΑΕΠ και του αθροίσματος της προστιθέμενης αξίας των τομέων (και δασμών-ΦΠΑ) εφαρμόζοντας δύο προσεγγίσεις στην κατασκευή προβλέψεων: (α) την άμεση πρόβλεψη του ΑΕΠ και (β) την έμμεση πρόβλεψη, μέσω προβλέψεων για τις συνιστώσες του ΑΕΠ. Στην περίπτωση της άμεσης πρόβλεψης, ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ προβλέπεται απ' ευθείας, ενώ οι προβλέψεις για τον ρυθμό μεταβολής της προστιθέμενης αξίας των τομέων (και δασμών-ΦΠΑ) υπολογίζονται επιβάλλοντας περιορισμούς στα αντίστοιχα μοντέλα πρόβλεψης. Με την προσέγγιση της έμμεσης πρόβλεψης, ο ρυθμός ανάπτυξης των τομέων εκτιμάται από μοντέλα χωρίς οποιουσδήποτε περιορισμούς και στη συνέχεια οι προβλέψεις για τον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ λαμβάνονται αθροίζοντας τις τομεακές προβλέψεις. Η ακρίβεια των προβλέψεων που υπολογίζονται με την κάθε προσέγγιση αξιολογείται. Διερευνάται, επίσης, κατά πόσο η χρήση υποσυνόλων δεικτών (οι οποίοι συσχετίζονται σημαντικά με τον ρυθμό μεταβολής του κάθε τομέα) αντί όλων των μεταβλητών που περιλαμβάνονται στη βάση δεδομένων, βελτιώνει την ακρίβεια των προβλέψεων.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης δείχνουν ότι οι πληροφορίες από μακροοικονομικούς και χρηματοοικονομικούς δείκτες βελτιώνουν την ακρίβεια των προβλέψεων σε ορισμένους τομείς. Για τους τομείς της βιομηχανίας, εμπορίου και κτηματομεσιτικών δραστηριοτήτων οι προβλέψεις από μοντέλα χωρίς οποιουσδήποτε περιορισμούς οδηγούν σε σημαντικά οφέλη για κοντινό ορίζοντα, ενώ για τον χρηματοοικονομικό τομέα και τους εισαγωγικούς δασμούς τα οφέλη προκύπτουν στην αρχή και στο τέλος του ορίζοντα πρόβλεψης. Η πληροφόρηση που περιέχεται σε μακροοικονομικούς και χρηματοοικονομικούς δείκτες έχει ως αποτέλεσμα σημαντική βελτίωση της ακρίβειας τόσο των άμεσων όσο και των έμμεσων προβλέψεων του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ για ορίζοντα μέχρι και πέντε τρίμηνα. Οι έμμεσες προβλέψεις που υπολογίζονται είτε βάσει υποσυνόλου δεικτών για τον κάθε τομέα, είτε μέσω του

μοντέλου/μεθόδου με την καλύτερη επίδοση πρόβλεψης στον κάθε τομέα, είναι ακριβέστερες από τις έμμεσες προβλέψεις που εκτιμώνται χρησιμοποιώντας όλους τους δείκτες στη βάση δεδομένων. Γενικά, οι έμμεσες προβλέψεις για τον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ είναι λιγότερο ακριβείς συγκριτικά με τις άμεσες προβλέψεις. Η εκτίμηση τομεακών προβλέψεων υπό τον περιορισμό να αθροίζουν στις άμεσες προβλέψεις του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ οδηγεί σε αυξημένη ακρίβεια πρόβλεψης στους τομείς των κατασκευών, εμπορίου-μεταφορών-ξενοδοχείων-εστιατορίων, ενημέρωσης-επικοινωνίας και άλλων υπηρεσιών (ψυχαγωγία-τέχνες κλπ.). Η μείωση της ακρίβειας από τη χρήση προβλέψεων που εκτιμώνται υπό περιορισμούς για τους τομείς της βιομηχανίας, χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και κτηματομεσιτικών δραστηριοτήτων φαίνεται να είναι περιορισμένη. Στους τομείς της γεωργίας, δημόσιας διοίκησης-παιδείας-υγείας και επαγγελματικών δραστηριοτήτων η ακρίβεια των προβλέψεων δεν φαίνεται να βελτιώνεται με τη χρήση πληροφοριών από οικονομικούς δείκτες.

Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται σε αυτό το δοκίμιο επεκτείνουν τη μεθοδολογία που χρησιμοποιείται στο ΚΟΕ για την πρόβλεψη του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ, στην κατασκευή προβλέψεων για τον ρυθμό ανάπτυξης των τομέων. Με βάση τα ευρήματα της ανάλυσης συμπεραίνονται τα ακόλουθα:

- Αν οι προβλέψεις για τους τομείς υπολογίζονται από μοντέλα χωρίς οποιουσδήποτε περιορισμούς, είτε βάσει υποσυνόλου δεικτών για τον κάθε τομέα, είτε μέσω του μοντέλου/μεθόδου με την καλύτερη επίδοση πρόβλεψης (μικρότερο σφάλμα πρόβλεψης) στον κάθε τομέα, οι προβλέψεις για τον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ μπορούν να υπολογιστούν αθροίζοντας τις τομεακές προβλέψεις, χωρίς σημαντικές απώλειες για την ακρίβεια της πρόβλεψης του ΑΕΠ.
- Αν οι άμεσες προβλέψεις για τον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ υπολογίζονται βάσει συνδυασμών προβλέψεων που στηρίζονται στην ιστορική επίδοση, οι τομεακές προβλέψεις μπορούν να υπολογιστούν υπό τον περιορισμό να αθροίζουν στις άμεσες προβλέψεις για το ΑΕΠ, χωρίς να διακυβεύεται η ακρίβεια των τομεακών προβλέψεων.